

הטלפון צילצל... פולה בן-גוריון היתה על הקו... הסמל התורן מיהר במכונית מיוחדת פרוטקציה לנכדו

היו מעיזים לבקש עליהם להתקבל לעתודה האקדמאית, הגיש יריב בקשה. הוא הצהיר אקדמאית, הגיש יריב בקשה. הוא הצהיר כי הוא רוצה להמשיך בלימודיו בקורס ל-ארכיטקטורה בטכניון בחיפה, ולאור זאת הוא מבקש לדחות לו את המשך שרותו הצבאי.

ככל אלה שהגישו בקשות להתקבל לעתודה תודה האקדמאית, גויס יריב עם סיום שנת הלימודים שעברה לצה"ל. הוא עבר את חדשי הטירונויות במסגרת הנח"ל ככל סירון אחר. לדברי יריב עצמו, הוא נתקל בת-קופה זו בעובדה, שלא תמיד משתלם להיות נכדו של ראש הממשלה ושר הבטחון. מד-ריכוז ומפקדיו התייחסו אליו בחומרה מופ-רות. "אתה חושב שאתה הנכד של בן-גוריון, אז מותר לך הכל?" היו גוערים בו במקרים בהם טירונים אחרים לא היו זוכים לכל הערה. "בן-גוריון קורע אותנו, או אנחנו נקרע אותך" היו לועגים לו ומטי-לים עליו עוגשים מיוחדים.

אולם יריב ידע כי הסבל לא ימשך זמן-רב, ובתום תקופת הטירונויות, כשהחילים האחרים ימשיכו בסיירות אימונים מפרכות, ייצא הוא ללמוד בטכניון. כדי להבטיח זאת, נרשם יריב לבחינות הכניסה לטכניון.

כרגיל היו כמאה מועמדים לפקולטה ל-ארכיטקטורה. מספר המקומות בפקולטה זו הוא קרוב לארבעים. המועמדים שנלחמו על המקומות היו צריכים להוכיח את הצטיינותם, לעמוד בשלוש בחינות: במתמטיקה, ב-פיזיקה ובציור. מי שנכשל באחד מהמקצו-עות, איבד במחירי את הסיכוי להיכנס ל-פקולטה. יריב לא היה יכול להרשות ל-עצמו להיכשל. הוא בכלל לא ניגש לאחת הבחינות, נבחן רק במתמטיקה ובציור. ב-עתודה האקדמאית נלחמו כעשרים תלמידים על חמשת המקומות במסגרת העתודה ש-הוקצבו לתלמידי הארכיטקטורה. יריב היה ביניהם. אחרי הבחינות ציפה הוא בקוצר-רוח לתוצאותיהן.

הוא היה בטוח שהכל ילך חלק, כתב הביתה כי בתאריך סיום הטירונויות הוא יח-זיר את התפסים ויבוא הביתה. אלא שביום בו קיבלו אלה שהתקבלו לעתודה האקדמאית את ההודעות להתלוצצ במתנה-השיחורור, לא קיבל יריב הודעה כזו. תחת זאת הוא הועבר עם חיילים אחרים למחנה-מערב, בו ממתנים בוגרי הטירונויות להצבותיהם ליח-י דות השונות. כששאל מה בנוגע לשחרורו, נמסר לו כי מאחר ולא הגיש בחינה אחת לטכניון, לא התקבל למוסד, וממילא נדח-תה בקשתו להצטרף לעתודה.

יריב היה נסער מאד. הוא הסתכל בקב-אה בחבריו שזכו להתקבל לעתודה והשתח-ררו, בשעה שהוא נאלץ לעבוד בעבודות סניטציה במחנה, לנקות בתי-שימוש ולשחף רצפות. יריב לא הבין מה יכול למנוע את קבלתו של נכד שריהבטחון וראש הממשלה לטכניון לעתודה. עוד באותו ערב שלח פתק בידי חייל שיצא לחופשה אל הוריו. בפתק ביקש מהם יריב לריב את ריבו.

★ ★ ★

נסיעה רחופה במכונית

יריב בעצמו לא תיאר בדמיונו מה תהיה השפעתו של הפתק ששלח להוריו ומיהר מידת הדחיפות שתוקדש לעניין. למח-רת בערך יצא הוא להפיג את מרידתו עם חבריו בחנייה בסרט קולנוע במחנה הסמוך.

אותה שעה צילצל הטלפון בחדרו של ה-צקין התורן במחנה בו היה יריב. "הלל, מי מדבר?" שאל הקצין התורן. "כאן מד-ברת פולה בן-גוריון." היתה התשובה. הק-צין חשב שמישהו חומד לו לצון. אולם כשחזרה ההודעה ופולה ביקשה: "תנו לי את יריב בן-אליעזר", החלו מיד חיפושים קדחתניים ברחבי-המחנה, על מנת למצוא את יריב. הסמל התורן התרוצץ בכל המחנה כדי למצוא. כשלא נמצא במחנה, ומישהו אמר: "אולי הוא בקולנוע", נשלחה מכונית מיוחדת, והסמל התורן אץ למחנה הסמוך כדי להוציא את יריב מתקולנוע ולהביאו אל הטלפון.

השיחה שהתנהלה במשך כמה דקות בין השניים אינה ידועה. מה שידוע הוא כי בתום השיחה התפרץ יריב בשמחה החוצה, בישר לחבריו כי סידרו לו את עניין הכניסה

דוד בן-גוריון. אולם לנכדו הוא, נדחה השרות הצבאי לחמש שנים. ליד בן-גוריון נראה אלוף-משנה יששכר שדמי, בתקופה שלפני משי-פטו, כשמיא תפקיד מרכזי באגף ההדרכה של צה"ל ובקורס זה.

אלה, ועלפי הישגי הלימודים שלהם בבית-הספר התיכון, נקבעת העדיפות לקבלה ל-עתודה האקדמאית. כמירון נקבעת עדיפות זאת לפי המקצוע אותו בוחר החייל להמשיך לימודיו. למרות שלכאורה חופשי כל חייל לבחור את הפקולטה או המקצוע אשר בו הוא מבקש ללמוד, קיימת רשימה של 11 מקצועות, שהבחרים בהם יקבלו עדיפות בקבלה לעתודה האקדמאית.

אולם גם אלה העוברים את כל הבדיקות והמבחנים במסגרת העתודה, לא יוכלו להח-קבל אליה באם לא יתקבלו מאיוז סיבה שהיא למוסד הגבוה בו הם רוצים ללמוד. ובשטח זה, של כניסה למוסדות אקדמיים, קיים לחץ גדול עוד יותר מהלחץ לכניסה לעתודה האקדמאית. בשנה האחרונה, למשל, הגישו יותר מאלף צעירים בקשות להתקבל כתלמידים לשנת הלימודים הראשונה בטכ-ניון. מהם התקבלו רק כ-425.

גם בטכניון קיים מוסד הנקרא בחינות-מיון, המאפשר לאלה המצטיינים בבחי-נות הכניסה לטכניון, להתקבל לפני אלה ש-הצטיינו פחות או נכשלו באיוז שהיא בחינה.

★ ★ ★

קריעה מוד קריעה

אשר החליט יריב בן-אליעזר, בי-השראת משפחתו, להצטרף לעתודה ה-אקדמאית, היה ברור שהוא יתקל בקשיים. יריב אינו תלמיד טוב. ההיפך מזה הוא הנכון. די לציין כי מתוך ששה מקצועות לימוד לישיבה בשלושה מקצועות, עבר בציון ה-נמוך ביותר את שני המקצועות הנוספים.

יתר על כן: בבית-הספר התיכון, בו לא הצטיין במקצועות הריאליים, למד יריב ב-מגמת הספרותית, שרמת הישיבה בלימודים הריאליים נמוכה מזו הנדרשת בבחינות ה-כניסה לטכניון. גם המקצוע שבחר ללמוד, ארכיטקטורה, אינו נכלל במסגרת המקצועות שתלמידיהם זוכים להעדפה בקבלה לעתודה האקדמאית. אולם אף על פי כן ולמרות כל הנתונים האלה, שרק תלמידים מעטים

על הצטרפות לגרעין ועל הליכה לקיבוץ. אמר הוא: "החלטתי שאם כבר ללכת לצבא, לא כדאי ללכת סתם, לפחות שיצא לי מזה משהו." כי השרות הצבאי הרגיל המצפה לכל יוצאי צה"ל נראה בעיני יריב ככובדו זמן לריק. הוא החליט להצטרף לעתודה הא-קדמאית.

★ ★ ★

קפיצת מכשודים

בעיני כד בוגר בית-ספר תיכוני מה-י השרות הצבאי מכשול רציני בדרך להמשכת לימודיו. שתי השנים ומחצית ה-שנה של השרות הצבאי מוציאים את התל-מיד משיגרת הלימודים. רק אחוז קטן מבין משותרי צה"ל חוזרים אל ספסל הלימודים אחרי סיום שירותם הצבאי.

כדי למנוע מצד אחד את הפסקת לימודי-הם של צעירים מוכשרים, וכדי להבין סגל קצינים בעלי השכלה אקדמאית, הוחלט לה-קים את העתודה האקדמאית. אלה המתקב-לים ליחידה זו, משוחררים משרות צבאי עד סיום שנות לימודיהם, או עד קבלת תוארם האקדמאי. תמורת דחיית-מועד השרות, מת-חייבים אנשי העתודה האקדמאית לעבור אי-מונים צבאיים, חתופשות שנות הלימודים שלהם, ולהחזיר את שרות-החובה שלהם לצה"ל בתום לימודיהם.

ברור שהכניסה לעתודה האקדמאית היא זכות שאינה ניתנת לכל אחד. כי איש ה-עתודה האקדמאית זוכה הן להמשך רצוף של לימודים, והן לתואר קצונה. בניגוד ל-מגויסים אחרים, הוא זוכה לכך שהוא מגו-י ייס לצה"ל לא כטוראי פשוט, הצריך לעבור את כל שלבי הסבל והאימונים הצבאיים, אלא כבעל תואר אקדמאי, קצין או מועמד לקצונה, העובר את שלבי האימון הבסיסי שלו לשיעורין תוך תקופת לימודיו.

מדי שנה בשנה מנסים מאות תלמידים לזכות בפריבילגיות של אנשי העתודה תא-קדמאית, אולם רק חלק מהם מתקבל. רק תלמידים טובים מאוד מגישים בקשות להת-קבל לעתודה. גם תלמידים אלה עוברים בחינות קפדניות. על-פי תוצאות בחינות

מקבלים את סיכת ה-מ.מ. המפורסמת במסדר הטיסות של קורס קצינים בצה"ל מדי ראש הממשלה ושר-הבטחון

אחד הראיונות הבוחרים שהע-ניקה פולה בן-גוריון, רעייתו של ראש הממשלה, לעתונות, גילתה היא דאגה מריר-בה לעתידם של בני-משפחתה. אמרה פולה בראיון, שהצהרותיה בו עוררו סערה עקב גילוי-הלב הרב שהשתמע מהן: "חמשת ה-נכדים, שלושת הילדים של גאולה ושני הילדים של עמוס, אהובים על ראש הממש-לה ועלי מאד. ביחוד ברצוני ליחד את ה-דיבור של מושיק, בן התשע, בנה של גאולה. אני חושבת שהוא יהיה פעם ראש-ממשלה. הוא כל כך פיקח."

אם למושיק בן-אליעזר, בנם השני של גאולה ועמנואל בן-אליעזר, הועידה פולה את תפקיד ראש הממשלה, הרי לנכד הבכור, בנם הבכור של משפחת בן-אליעזר, היא הועידה תפקיד אחר לגמרי, צנוע הרבה יר-תר. כשהתברר התפקיד שהועידה פולה ל-יריב בן-אליעזר (19), הנכד שאת שמו נטל כגיבוי כדי לחתום על מאמרים בפסבדון "סנאב" (שנל) יריב, באה לידי אישור גם אהבתם הגדולה של ראש-הממשלה ורעייתו לנכדם.

העניין החל כשהגיעה שעתו של יריב בן-אליעזר, נכדו של שריהבטחון ובנו של מנהל-המחלקה למתכות ועץ במשרד-הבטחון, להתגייס לצה"ל ככל שאר בני שנתונו. יריב, גבה-קומה, רזה וממושקף, בחור חביב וסמי-פטי בזכות עצמו, התכונן לשעה זו בהת-רגשות, ככל צעיר העומד להתחיל במבחן חדש בחייו. כבוגר בית-הספר תיכון חדש בתל-אביב, שהוא בית-התיכון המהנח לקראת הגשמה חלוצית, וכחניך התנועה הסאודית, ידע יריב בדיוק מה מצפה לו.

סיפר השבוע יריב לכתב העולם הזה: "חשבתי ללכת לנח"ל עם הגרעין שלי, ללכת לקיבוץ. ללמוד במשך הזמן מתמטיקה או סוציולוגיה, כדי ללמוד אחר-כך משהו ש-יועיל לי בחיים." אלא שזמנמה לפני ה-גיוס לצבא, חל מפנה בהשקפותיו של יריב הצעיר. יתכן שהיה זה בהשפעת הוריו או בהשפעת סבתו שהועידה לו תפקיד בדומה לתפקיד שהועידה לאחיו הצעיר — על כל פנים, יריב החליט לעזוב את תנועתו, ויתר